

Douanerecht

De Belastingdienst Douane maakt het leuker en makkelijker

Veel bedrijven maken gebruik van douanevereenvoudigingen. Dit gebeurt vaak in combinatie met economische douaneregelingen om het internationale handelsverkeer te faciliteren. In dit artikel wordt toegelicht hoe douanevereenvoudigingen door middel van automatisering het internationale goederenverkeer efficiënter maken.

N.M.E.A. Egberts,
adviseur douane &
internationale handel bij
Trade Facilitation BV

1. Inleiding

De Europese wetgever heeft in het Communautair Douanewetboek (CDW) bedrijven de mogelijkheid gegeven om vereenvoudigingen toe te passen. Als bedrijven deze douanevereenvoudigingen toepassen worden zij zelfsturende organisaties in douaneprocessen en wordt de douane meer een zakenpartner dan een controlerende instantie. Het onnodige betalen van douanerechten wordt vermeden door het toepassen van economische douaneregelingen.

De economische douaneregelingen gecombineerd met douanevereenvoudigingen en automatisering maakt dat bedrijven geen onnodige douanerechten afdragen en tevens de logistieke en organisatorische kosten verminderen. Deze kostenbesparing is niet alleen mogelijk voor bedrijven die enkel in Nederland zijn gevestigd maar ook voor multinationals met meerdere vestigingen in Europa. Door gebruik te maken van grensoverschrijdende douanevergunningen is het mogelijk om vanuit Nederland ook douaneprocessen in andere Europese landen uit te voeren.

Hoewel grensoverschrijdende vergunningen enkel door multinationals worden toegepast, zijn de nationale douanevereenvoudigingen goed toepasbaar voor MKB en grotere bedrijven.

2. De Europese Commissie

De Europese Commissie heeft het faciliteren van multinationals in Europa een extra impuls gegeven met de (SASP) Verordening (EG) nr. 1192/2008 van 17 november 2008 met de volgende sterk bedrijfsmatig gerichte overweging: "Rekening houdende met de Lissabonstrategie, die erop is gericht van de Europese Unie de meest concurrerende economie ter wereld te maken, is het van wezenlijk belang een moderne en vereenvoudigde omgeving en de voorwaarden voor een daadwerkelijke interne markt te scheppen, waarop

het concurrentievermogen van de ondernemingen zal toenemen en een vervalsing van de concurrentie tussen de ondernemingen in de verschillende lidstaten wordt voorkomen. De grensoverschrijdende vergunningen voor vereenvoudigde procedures en de geïntegreerde grensoverschrijdende vergunningen maken het mogelijk dat ondernemingen de boekhouding, de logistiek en de distributie centraliseren en integreren, wat tot besparingen zal leiden op het gebied van administratie- en transactiekosten en een echte vereenvoudiging is. De bepalingen inzake grensoverschrijdende vergunningen moeten daarom worden uitgebreid tot vereenvoudigde aangiften en de domiciliëeringsprocedure.". Het mag duidelijk zijn dat de Europese Commissie met douanevereenvoudigingen het bedrijfsleven wil faciliteren. Maar wat zijn douanevereenvoudigingen nu eigenlijk en wat betekenen deze voor het bedrijfsleven en de douane?

3. Douane vereenvoudigingen: moeilijke benamingen maar eenvoudige werking

Er zijn verschillende soorten douanevereenvoudigingen mogelijk die alle als voorwaarde hebben dat er een vergunningplicht van toepassing is. Een voorwaarde om een vereenvoudigingsvergunning aan te vragen is dat het bedrijf een Authorised Economic Operator (AEO) is of zich op gelijkwaardig niveau van betrouwbaarheid bevindt. In de praktijk komt het erop neer dat bedrijven zich AEO certificeren voor douanevereenvoudigingen in combinatie met veiligheid. Daar AEO geregeld is in de Verordeningen (EG) 648/2005 & 1875/2006 is daarmee tevens het Europese karakter gewaarborgd voor de vereenvoudigingen op nationaal en internationaal gebied.

Het principe van vereenvoudigingen op douanegebied is dat de douane administratieve en controlerende activiteiten aan bedrijven overlaat. De douane kan zo met minder ambtenaren haar werk doen en bedrijven kunnen de vereenvoudigingen integreren in de bedrijfsadministratie zodat je van een wederzijds voordeel kunt spreken. Er is voor bedrijven minder oponthoud door zending gerichte controles van de douane. De douane op haar beurt controleert meer periodiek op administratief niveau gebruikmakend van de geautomatiseerde administratie van bedrijven.

Vanuit een juridisch perspectief heeft de wetgever in het Communautair douanewetboek (CDW) o.a. met artikel 76, lid 1 onder a, geregeld: "aangifte door inschrijving van de

goederen in de administratie van een bedrijf: moment waar de goederen zich bevinden” en door artikel 253 van de Toepassingsverordening van het CDW (TCDW): “de domiciliëringsprocedure houdt in dat goederen in de bedrijfsruimte van belanghebbende of in andere, door de douaneautoriteiten aangewezen of goedgekeurde plaatsen onder de desbetreffende regeling worden geplaatst”.

Met de domiciliëringsprocedure plaatst u de goederen onder een douaneregeling zonder dat u daarvoor direct aangifte bij de Douane hoeft te doen. Er bestaan verschillende domiciliëringsprocedures om goederen onder verschillende douaneregelingen te plaatsen zoals:

- a. in het vrije verkeer van de Europese Unie brengen;
- b. douanevervoer;
- c. uitvoer;
- d. economische douane regelingen;
 - opslag (douane-entrepot type: C, D of E);
 - actieve veredeling;
 - passieve veredeling;
 - behandeling onder douanetoezicht.

a. Bij de domiciliëringsprocedure in *het vrije verkeer* brengen worden de goederen die u in het vrije verkeer wilt brengen in de bedrijfsadministratie ingeschreven. Dit betekent dat er op dat moment geen aparte aangifte bij een douanekantoor hoeft te worden gedaan en u de goederen niet hoeft aan te brengen bij de Douane. Het bedrijf doet vervolgens een periodieke aanvullende aangifte van de goederen die u met de domiciliëringsprocedure onder een douaneregeling hebt geplaatst. De inschrijving in uw administratie en de aanvullende aangifte worden samen aangemerkt als de aangifte voor het plaatsen onder de douaneregeling.

b. In het geval van *douanevervoer* wordt de domiciliëringsprocedure uitgebreid met de vergunningen:

- Toegelaten afzender;
- Toegelaten geadresseerde.

 De vergunning Toegelaten afzender kent een aantal vereenvoudigingen voor de formaliteiten die bij het kantoor van vertrek moeten worden vervuld voor de douaneregeling douanevervoer. De vergunning Toegelaten afzender biedt de mogelijkheid om zelf op locatie de aangifte voor douanevervoer te doen en vervoersmiddelen te verzegelen. De vergunning Toegelaten geadresseerde biedt de mogelijkheid om goederen die geplaatst zijn onder de regeling douanevervoer direct in zijn bedrijf ontvangen. De goederen en de bijbehorende aangifte hoeven vooraf niet te worden aangeboden bij het douanekantoor van

bestemming en de eventueel aangebrachte verzegeling mag de geadresseerde zelf afnemen.

- c. Bij een domiciliëringsprocedure uitvoer met elektronische aangifte kunnen bedrijven zelf elektronische uitvoeraangiften maken. Alle uitvoerformaliteiten worden binnen het eigen bedrijf verzorgd en hoeven de goederen dan niet te worden aangebracht bij een douanekantoor. In het verlengde van de eerder genoemde domiciliëringsvergunningen kan plaatsing onder de diverse economische douaneregelingen plaatsvinden door de bedrijfsadministratie. Wederom hoeven de goederen dan niet langs het douanekantoor.
- d. Het vervoer van niet-communautaire goederen van de ene plaats binnen de EU naar een andere plaats binnen de EU gebeurt normaal gesproken onder dekking van de Regeling douanevervoer. Voor goederen die geplaatst zijn onder een schorsende regeling is een vereenvoudigde procedure mogelijk. Bij deze vereenvoudigde procedure worden de goederen tussen twee plaatsen binnen de EU vervoerd onder dekking van de economische douaneregeling waaronder de goederen zijn geplaatst. Deze vereenvoudigde procedure noemt men ‘overbrenging’.

De vereenvoudiging geldt voor de volgende economische douaneregelingen:

- Opslag (douane-entrepots C, D & E);
- actieve veredeling (schorsing);
- behandeling onder douanetoezicht;
- tijdelijke invoer.

Er zijn vier vormen van vereenvoudigd overbrengen die bedrijven kunnen toepassen:

- tussen plaatsen die genoemd zijn in de vergunning van de schorsingsregeling (artikel 512, lid 1 TCDW);
- van het kantoor van plaatsing onder de regeling naar de opslagplaats van de vergunninghouder of de belanghebbende (artikel 512, lid 2 TCDW);
- naar het kantoor van uitgang met het oog op wederuitvoer (artikel 512, lid 3 TCDW);
- vervoer van goederen tussen twee verschillende vergunninghouders. Dit wordt ook wel overdracht genoemd. (artikel 513 TCDW).

4. Automatisering en vereenvoudigingen

De Douane heeft min of meer verplicht gesteld om alle aangiften elektronisch te laten verlopen via directe EDI communicatie met de douane. Dit is voor zendingen op het gebied van invoer, doorvoer en uitvoer. De Douane werkt aan één nieuw aangiftesysteem: AGS. Het neemt op termijn de

plaats in van een aantal aangiftesystemen van de Douane. Op Schiphol wordt er gebruik gemaakt van het DGVS systeem (Documentloos Goederen Volg Systeem). In het geval van economische douaneregelingen wordt de inschrijving in de bedrijfsadministratie opgevolgd door een aanvullende aangifte. Deze aanvullende aangifte wordt maandelijks achteraf gedaan volgens de zogenaamde domiciliëringsprocedure invoer. De aangifte zelf wordt Geautomatiseerde Periodieke Aangifte (GPA) genoemd en kent een hoog automatiseringsgehalte. In de GPA worden de goederenbewegingen en financiële transacties in combinatie met de heffingsgegevens verwerkt. Hierdoor wordt het mogelijk om zo goed als onafhankelijk de douane formaliteiten te vervullen.

De combinatie van douanevereenvoudigingen door het inschrijven in de eigen geautomatiseerde bedrijfsadministratie zoals ERP (bijvoorbeeld SAP) en Warehouse Management Systemen maakt het verwerken van de inkomende, uitgaande, opslag of veredelingsactiviteiten mogelijk. In combinatie met Duty Management Systemen (DMS) worden dan de bedrijfsmatige transacties gecombineerd met specifieke douane transacties. De van toepassing zijnde inkoop, verkoop of verdelingstransacties worden dan door middel van interfaces naar het DMS gestuurd. Het DMS verkrijgt deze transacties met specifieke douane informatie om aan de GPA gegevens vereisten te voldoen.

In een geoptimaliseerde bedrijfsmatige douane omgeving vervangen de vereenvoudigde overbrengingen veel van de specifieke douane aangifte gegevens. Dit maakt het voor bedrijven heel efficiënt op het gebied van douane en internationale handel. Er zijn geen kosten meer van externe douane expediteurs en de wachttijden zijn tot een absoluut minimum teruggebracht. Door het integreren van douaneprocessen in de eigen geautomatiseerde omgeving is het ook mogelijk voor bedrijven om de factor arbeid tot een minimum te beperken. Dit maakt dat bedrijven die in een vereenvoudigde en geautomatiseerde omgeving geïnvesteerd hebben veel kostenbesparingen kunnen bereiken.

5. Douane management & internationale handel

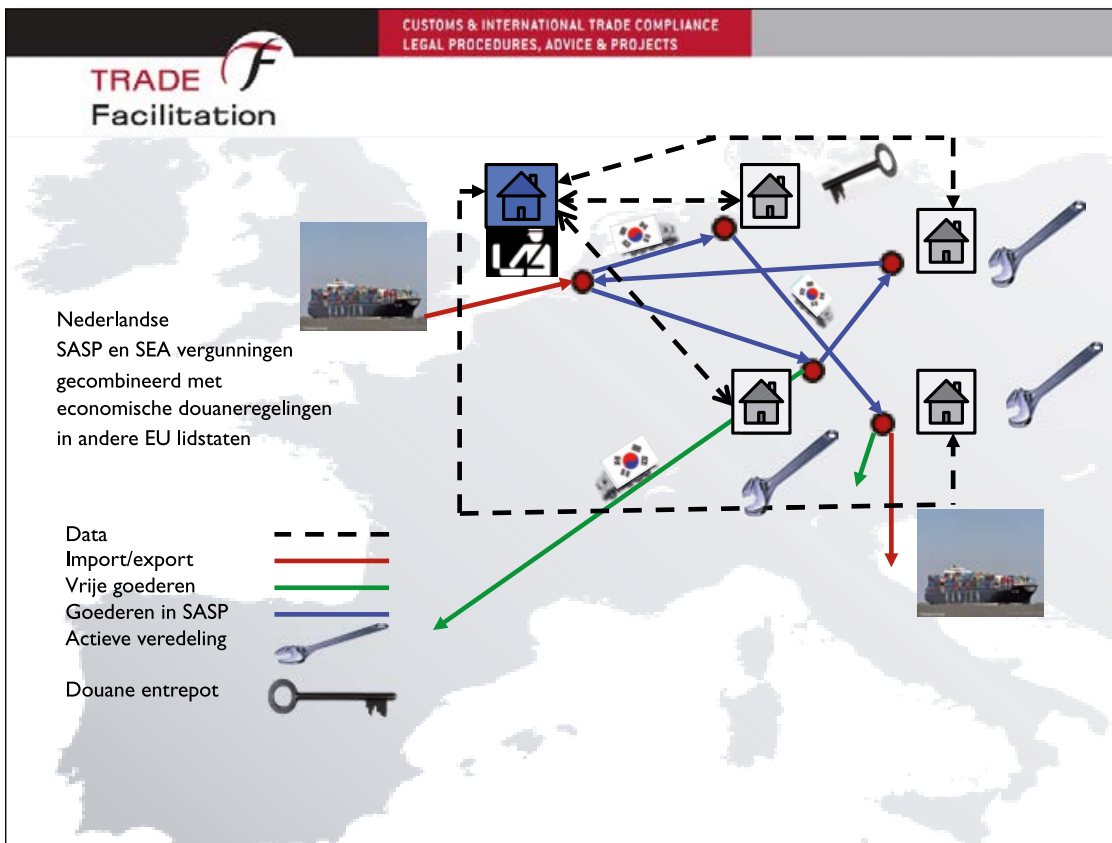
Afhankelijk van het volume en soort goederen dat een bedrijf internationaal verhandelt of produceert worden er douanerechten afgedragen. Door economische douaneregelingen toe te passen wordt de afdracht van douanerechten tot een absoluut minimum beperkt. De douanevereenvoudigingen gecombineerd met de automatisering van bedrijfs- (en douane gerelateerde) processen verlaagt de doorlooptijd van internationale zendingen en het aantal logistieke- en douane medewerkers dat hier operationeel mee bezig is. Daarnaast wordt er een hoger kwaliteitsniveau op het fiscale gebied bereikt. Alle douane gerelateerde data wordt door een DMS systeem verwerkt en het wordt mogelijk om het internationale goederenpatroon inzichtelijk te krijgen. Alle douane aangiften worden namelijk door het bedrijf zelf gedaan en het bedrijf is daarom niet meer afhankelijk van logistiek dienstverleners en/of douane-agenten. Hierdoor wordt het mogelijk de algehele compliance op een hoger niveau te krijgen. De DMS combinatie met de bedrijfsmatige uitvoering van niet-fiscale wettelijke maatregelen zoals export controle maakt het mogelijk om volledig in control te zijn.

6. Single Authorisation for Simplified Procedures (SASP) en grensoverschrijdende vergunningen

Een bedrijf komt in aanmerking voor een grensoverschrijdende vergunning als het in meer dan één Europese lidstaat gebruik maakt van één of meer economische douaneregelingen.

Bedrijven kunnen ook grensoverschrijdende vergunningen aanvragen voor vereenvoudigde procedures zoals de domiciliëringsprocedures voor plaatsing onder de douaneregeling, of het in het vrije verkeer brengen of (weder)uitvoer. Deze vergunningen zijn beter bekend als SASP. Met deze vergunning kunt u vanuit Nederland aangifte doen voor goederen die zich in meerdere EU-lidstaten bevinden.

Er zijn een aantal belangrijke bedrijfsmatige voordelen voor multinationals met grensoverschrijdende vergunningen en SASP. Zo is er één centraal coördinatiepunt voor de betrokken douanekantoren en één centraal coördinatiepunt voor het bedrijf. Een vermindering van de administratieve lasten wordt op Europees niveau bereikt en de douane-deskundigheid kan worden geconcentreerd op één locatie. Eén geautomatiseerde omgeving, die zorgt voor slechts één interface tussen het bedrijf en de autoriteiten, is genoeg. De geïntegreerde bedrijfsmatige douaneomgeving maakt het ook mogelijk dat producten slechts één keer hoeven te worden ingedeeld in de gecombineerde nomenclatuur van de Europese Unie.

7. Vereenvoudigingen ook voor MKB

Het toepassen van economische douaneregelingen en daarmee samenhangende douanevereenvoudigingen is niet enkel voor grote bedrijven bestemd. Het gebruik ervan heeft meer te maken met het soort goederen (percentage douanerechten), handelspatroon (import- & export EU) en het volume daarvan (omzet). Het aantal werknemers doet er dus niet zo toe maar enige specialisatie is wel noodzakelijk.

8. Conclusie

Voor zowel de overheid als het bedrijfsleven wordt er een efficiëntie verbetering bereikt door het toepassen van vereenvoudigde procedures. De Nederlandse douane kan zich concentreren op minder betrouwbare bedrijven of goederenstromen. De betrouwbare en AEO gecertificeerde bedrijven worden bevoordeeld en krijgen meer vrijheid, snelheid en een hogere kwaliteit ten aanzien van het aansturen van douaneprocessen op een nationaal of Europees niveau. De belastingdienst Douane maakt het voor het bedrijfsleven makkelijker en leuker.